

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-71-09

Druk nr 2067

Warszawa, 2 czerwca 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o świadczeniach
pieniężnych z ubezpieczenia
społecznego w razie choroby i
macierzyństwa.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Prezes Rady Ministrów.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa

Art. 1. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267, z późn. zm.¹⁾) w art. 41 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego nie uwzględnia się składników wynagrodzenia, do których pracownik zachowuje prawo w okresie pobierania tego zasiłku zgodnie z postanowieniami układów zbiorowych lub przepisami o wynagradzaniu, jeżeli są one wypłacane za okres pobierania tego zasiłku.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 47, poz. 318 i Nr 115, poz. 792, z 2008 r. Nr 93, poz. 582, Nr 119, poz. 771, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120.

UZASADNIENIE

Przedmiotowy projekt ustawy stanowi realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 2008 r., SK 16/06 (Dz. U. Nr 119, poz. 771), tym samym wypełnia obowiązek dostosowania do niego systemu prawa. W wyroku tym Trybunał orzekł o niezgodności z art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267, z późn. zm.), rozumianego w taki sposób, że w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego nie uwzględnia się wypłaconych pracownikowi – w okresie przyjętym do jej ustalenia – składników wynagrodzenia, od których pracownik ten uiszczył składkę na ubezpieczenie chorobowe, a które nie są mu wypłacane w okresie pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby albo zasiłku chorobowego.

Zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłku chorobowego zostały określone w rozdziale 8 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zwanej dalej ustawą zasiłkową. Natomiast zgodnie z art. 92 § 2 Kodeksu pracy (dalej K.p.), zasady te stosuje się również przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia chorobowego, określonego w art. 92 § 1 K.p.

Jak wskazuje art. 36 ust. 1 ustawy zasiłkowej, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Jednocześnie, do momentu ogłoszenia ww. wyroku Trybunału Konstytucyjnego, przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego były uwzględniane tylko te składniki wynagrodzenia, których zmniejszenie, w okresie pobierania zasiłku chorobowego, przewidziano w układzie zbiorowym pracy lub przepisach o wynagradzaniu. Taka wykładnia art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej, wypracowana przez orzecznictwo, została uznana za niezgodną z konstytucyjną zasadą prawa do zabezpieczenia społecznego.

Zgodnie z przyjętą wykładnią art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej, uregulowania wewnętrzne pracodawcy (układ albo regulamin wynagradzania) musiały zawierać wyraźne postanowienie, że dany składnik wynagrodzenia zostanie zmniejszony (również zmniejszony o 100 %, co oznacza pozbawienie pracownika prawa do tego składnika wynagrodzenia), aby był on uwzględniony w podstawie wymiaru

zasiłku chorobowego. Brak takiego postanowienia w regulaminie wynagradzania albo jego niejasność, czy też w ogóle brak regulaminu wynagradzania (pracodawca zatrudniający poniżej 20 pracowników nie ma obowiązku przyjmowania takiego regulaminu), oznaczał, że przesłanki wynikające z normy art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej nie zostały spełnione, a składnik wynagrodzenia nie był uwzględniany w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego.

Należy zaznaczyć, że analizując art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej, powinno się mieć na uwadze § 2 pkt 24 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W rozporządzeniu tym wskazano, że od danego składnika wynagrodzenia za pracę nie odprowadza się składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe (z art. 20 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), jeżeli w myśl przepisów o wynagradzaniu (m.in. regulaminu wynagradzania) pracownik ma do niego prawo w okresie pobierania wynagrodzenia chorobowego, zasiłku chorobowego itd. Warunkiem jest faktyczne wypłacanie tego składnika wynagrodzenia w okresie pobierania wynagrodzenia chorobowego lub zasiłku chorobowego.

W związku z powyższym w ww. wyroku Trybunał wskazał na istnienie domniemania, że jeżeli pracodawca odprowadza od danego składnika wynagrodzenia składkę na ubezpieczenie chorobowe, to ten składnik nie przysługuje pracownikowi w okresie niezdolności do pracy i powinien być wliczony do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego.

Z kolei art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej, w przyjętej dotychczas wykładni, wskazywał na domniemanie odwrotne. Mianowicie, jeżeli regulamin nie przewidywał wyraźnie zmniejszenia (pozbawienia) danego składnika wynagrodzenia w okresie niezdolności do pracy, domniemywało się, że pracownik miał prawo do tego składnika wynagrodzenia w ww. okresie.

Reasumując, zgodnie z analizą Trybunału Konstytucyjnego należy stwierdzić, że jeżeli regulamin nie przyznaje wyraźnie pracownikowi prawa do danego składnika wynagrodzenia w okresie niezdolności do pracy, pracodawca jest zobowiązany do odprowadzania od tego składnika wynagrodzenia składki na ubezpieczenie chorobowe. Jednocześnie, do momentu ogłoszenia ww. wyroku Trybunału, dany składnik wynagrodzenia mógł być wliczony do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego tylko w przypadku, gdy regulamin wynagradzania wyraźnie zmniejszał ten składnik wynagrodzenia (pozbawiał pracownika prawa do niego), w okresie niezdolności do pracy.

W efekcie, jak zaznaczył Trybunał Konstytucyjny, pracownik płacił wyższą, bo naliczaną od wszystkich składników wynagrodzenia składkę na ubezpieczenie chorobowe, a jednocześnie

otrzymywał niższy zasiłek chorobowy (wynagrodzenie chorobowe), ze względu na zaniżenie podstawy wymiaru tego zasiłku. Takie zaniżenie wysokości należnych świadczeń, bez badania faktów, a jedynie na podstawie brzmienia układu albo regulaminu wynagradzania godzi w wynikającą z art. 67 ust. 1 Konstytucji istotę prawa do zabezpieczenia społecznego.

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 2008 r. doprowadziło do ukształtowania stanu prawnego zgodnego z Konstytucją. Trybunał zwrócił jednak uwagę na konieczność podjęcia odpowiednich kroków legislacyjnych dla zapewnienia przejrzystości i zrozumiałości normy wpływającej z art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

W związku z powyższym w projektowanej ustawie wyraźnie wskazano składniki wynagrodzenia, których nie wlicza się do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego. Składnikami tymi są te składniki wynagrodzenia, do których pracownik zachowuje prawo w czasie pobierania tego zasiłku. Należy zwrócić uwagę na element istotny projektowanego przepisu, mianowicie faktyczne wypłacenie pracownikowi takiego składnika wynagrodzenia w okresie pobierania zasiłku chorobowego (analogicznie w okresie wypłacania wynagrodzenia chorobowego). Powyższe rozwiązanie ma zapobiegać podwójnemu wypłaceniu danego składnika wynagrodzenia w okresie niezdolności do pracy – raz jako składnika wynagrodzenia, do którego pracownik zachował prawo, oraz drugi raz jako część wynagrodzenia chorobowego lub zasiłku chorobowego.

Projektowane rozwiązanie zmierza do zapewnienia równowagi między składnikami wynagrodzenia, od których odprowadzana jest składka na ubezpieczenia chorobowe, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a składnikami wliczanymi do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego. Jeżeli dany składnik wynagrodzenia, również ten o charakterze uznaniowym, jest traktowany jako element wynagrodzenia dla ustalenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe, to powinno się to przekładać również na wysokość wypłacanego zasiłku chorobowego.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projektowana ustawa nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337), projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji. Nie zgłoszono uwag w trybie przewidzianym ww. ustawą.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

I. Cel projektowanej ustawy

Projekt ustawy stanowi realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 2008 r., SK 16/06 (Dz. U. Nr 119, poz. 771). Projektowana ustawa, zgodnie z zaleceniami Trybunału Konstytucyjnego, zmierza do zapewnienia równowagi między składnikami wynagrodzenia, od których jest odprowadzana składka na ubezpieczenia chorobowe, zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych oraz rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a składnikami wliczanymi do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego.

Projekt ustawy wpłynie na sposób ustalania składników wynagrodzenia uwzględnianych w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego. W podstawie tej nie będą uwzględniane te składniki, do których pracownik zachowa prawo w okresie niezdolności do pracy, przy czym elementem istotnym będzie faktyczne wypłacenie pracownikowi takiego składnika wynagrodzenia w okresie pobierania zasiłku chorobowego (analogicznie w okresie wypłacania wynagrodzenia chorobowego). Pozwoli to na uniknięcie podwójnego wypłacenia danego składnika wynagrodzenia w okresie niezdolności do pracy – raz jako składnika wynagrodzenia, do którego pracownik zachował prawo, oraz drugi raz jako części wynagrodzenia chorobowego lub zasiłku chorobowego.

II. Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Projektowana ustawa będzie oddziaływała na ubezpieczonych będących pracownikami, którym w okresie niezdolności do pracy przysługuje prawo do wynagrodzenia chorobowego lub do zasiłku chorobowego.

Projekt będzie miał również wpływ na pracodawców ustalających wynagrodzenie chorobowe lub zasiłek chorobowy.

III. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przekazany do konsultacji społecznych z następującymi podmiotami: Forum Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność”, NSZZ „Solidarność ’80”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Konfederacją Pracodawców Polskich, Konfederacją Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Business Centre Club, Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych. Żaden z ww. podmiotów nie zgłosił uwag do niniejszego projektu.

IV. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanych rozwiązań nie pociągnie za sobą skutków finansowych, gdyż, zgodnie z opinią Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przedstawioną w piśmie z dnia 23 lutego 2009 r., zapis taki sankcjonuje praktykę już obecnie wynikającą z wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

V. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie projektu ustawy nie wpłynie na rynek pracy.

VI. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektu ustawy nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

VII. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektu ustawy nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/*1469*/09/DP/as

Warszawa, dnia *27* maja 2009 r.

**Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy* (pismo nr RM-10-71-09) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowana regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

PODSEKRETARZ STANU

Piotr Serajfin

Do uprzejmej wiadomości:

Pani Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej

KABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia 2009-05-25